

Roll No.

Total Pages : 7

2405/MJ

F-19/2051

BUSINESS LAWS-II

Paper-BC-204

Semester-II

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 70

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. Distinguish between a Bill of Exchange and Promissory Note. 10

2405/MJ/1205/W

[P. T. O.

2. Define the terms 'Endorsement'. What are the various classes of endorsement? 10
3. Describe the Grievance Redressal Machinery under the Consumer Protection Act, 1986. 10
4. Define 'Exclusive Marketing Rights'. Explain the provisions Exclusive Marketing Rights. 10

SECTION—B

5. Discuss the salient features of factories Act, 1948. 10
6. Explain the provisions regulating employment of Women in a factory. 10
7. Describe the composition and functions of Cyber appellate Tribunal under the Information Technology Act, 2008. 10

2405/MJ/1205/W

2

8. Explain the important provisions of the right of information Act, 2005. 10

SECTION—C

9. Attempt any **ten** short notes on the following : 10×3=30

- (i) Noting and Protesting.
- (ii) Accommodation Bill.
- (iii) Restrictive Crossing.
- (iv) Who can file a complaint under Consumer Protection Act, 1986 ?
- (v) Rights of Patentee.
- (vi) Kinds of Patents.
- (vii) Working hours of Adults.
- (viii) Meaning of Information under Information Technology Act, 2008.

- (ix) Power of Cyber Appellate tribunal.
- (x) Functions of State Information Commission.
- (xi) Provisions regarding Welfare and Safety of Workers.
- (xii) Penalties under Factories Act, 1948.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਇੱਕ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਬਿਲ ਅਤੇ ਵਚਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 10
2. ਸਬਦ 'ਤਸਦੀਕ' (Endorsement) ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਤਸਦੀਕ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? 10
3. ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨ, 1986 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 10
4. 'ਨਿਵੇਕਲੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰ' ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। ਨਿਵੇਕਲੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—B

5. ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਐਕਟ, 1948 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
6. ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
7. ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕਾਨੂੰਨ, 2008 ਤਹਿਤ ਸਾਈਬਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 10
8. ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ, 2005 ਦੀਆਂ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 10 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : $10 \times 3 = 30$
 - (i) ਨੋਟਿੰਗ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ।
 - (ii) ਅਨੁਕੂਲਤਾ (Accommodation) ਬਿਲ।
 - (iii) ਪਾਬੰਦੀ ਸ਼ੁਦਾ ਕਰਾਸਿੰਗ।

- (iv) ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ, 1986 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੌਣ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?
- (v) ਅਧਿਕਾਰਗਤ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ (Patentee) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ।
- (vi) ਅਧਿਕਾਰਗਤ (Patents) ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ।
- (vii) ਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਘੰਟੇ।
- (viii) ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕਾਨੂੰਨ, 2008 ਤਹਿਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅਰਥ।
- (ix) ਸਾਈਬਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ।
- (x) ਰਾਜ ਸੂਚਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜ।
- (xi) ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ।
- (xii) ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਐਕਟ, 1948 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ।